

BOLYAIRA JÁNOSRA EMLÉKEZTEK SZÜLETÉSNAPIJÁN

A 2005-ös Bolyai-napok megnyitóján a világhírű matematikusra, az iskola névadójára emlékezett dr. Főzőné Timár Éva, felelevenítve a bolyaisok tavaszi marosvásárhelyi kirándulását.

Ez év tavaszán diák- és tanárküldöttség járt Marosvásárhelyen és környékén, a Bolyai család lakta területen – a testvériskolák találkozáján. Az igazgatónő ünnepi megemlékezésében néhány gondolat erejéig adózott az évforduló kapcsán a Bolyaiak emlékének.

Az ősi fészek. Egy kis Szeben megyei erdélyi falu Bolya. Itt született Bolyai Farkas. János már Kolozsváron látta meg a napvilágot. A család első lakhelye Domáld volt. De csak három évig, mivel Farkas 1804 tavaszán beköltözik Marosvásárhelyre. Később János is, a katonaság után, egészsége miatti kényszernyugdíjaztatása után hosszabb időre Domáldon húzódik meg. Egyetlen Bolyai-emlék ma itt János édesanyjának, Árkosi Benkő Zsuzsannának a sírja. Halála előtt néhány héttel a súlyosan beteg asszony megígérteti Bolyai Farkassal, hogy ha meghal, akkor őt Domáldon temessék el, mert ott volt életében a legboldogabb. Férje tiszteletben tartotta felesége végakarátát. Az ősi birtok egyik kiugró domboldalát választotta örök nyugvóhelyéül, ahová Farkassal valamikor, szép idő esetén, együtt jöttek fel a tájban gyönyörködni.

Marosvásárhely. A két Bolyai városa mégiscsak Marosvásárhely. A Maros menti város Bolyai utcáján található a református kollégium, ahol valamikor a világhírű professzor apa tanított, és annak fia is tanult. Innen került ki Bolyai Farkas több műve, a **Tentamen** és az ehhez csatolt **Appendix** is. A kollégium impozáns épületével szemben van a két Bolyai szobra, nem messze innen a Teleki-téka, ahol a két tudós kézirateit őrzik. A katolikus és református temetők között a Somostető felé emelkedőn van a Kálvária utca, itt állt az a rozoga kis ház, melyben Bolyai János utolsó életéveit töltötte, és melyben 1860. január 27-én meghalt.

Annak idején Marosvásárhely polgárai nem is sejtették, hogy kit veszítenek el ebben a visszavonult és szinte mindenkitől elhagyott emberben. A kötelező kis létszámú katonai kíséreten kívül csupán három városi lakos kísérte el utolsó útjára. Még jelet sem tettek a sírjára.

Ma már az utódok és a diákok révén Marosvásárhelyen elevenen él a két nagy tudós emléke. S bennünk is, kecskeméti bolyaisok között, akik másfél évtizede választottuk közakaratra a világhírű matematikus nevét névadónak.

DAMÓ ISTVÁN KIÁLLÍTÁSA

December 14-én nyílt meg a harmadik emeleti klubban a nagyszombeni születésű **Damó István** grafikusművész kiállítása. **Mészáros Marianna** mutatta be a Kandó Kálmán Szakközépiskola művésztanárát, aki 1978-ban szerzett diplomát a bukaresti Nicolae Grigorescu Képzőművészeti Főiskola grafikus szakán. 1978-79-ben a Képzőművészeti főiskola adjunktusa. 1980-90 között a bukaresti Kriterion Könyvkiadó és a Creanga Gyermekkönyvkiadó grafikus volt. 1990 óta él Magyarországon. Grafikus munkásságát a kép- és sokszorosító grafika mellett a könyvillusztrálás egészíti ki. Emellett festéssel, könyvtárgyak, művészkönyvek készítésével is foglalkozik.

IFJÚ IRODALMÁROK A BOLYAIBAN –
(Petőfi Népe, 2005. december 16.)
KLUBAVATÓ EREDMÉNYHIRDETÉSSEL
(Kecskeméti Lapok, 2005. december 23.)

A Bolyai János Gimnáziumban tartották a **Diák írók, költők II. nemzetközi találkozására kiírt pályázat ünnepélyes eredményhirdetését**. A Bács-Kiskun Megyei Közoktatásért Közalapítvány által – 10-10, 8-8 és 6-6 ezer forintos díjjal – támogatott tehetségkutató versenyre olyan írásokat vártak a szervezők, amelyek a fiatalok és koruk kérdéseivel foglalkoznak és a rájuk jellemző érzésekről szólnak.

18 középiskolából 46 diák küldte el verseit, novelláit, publicisztikáit a megmérettetésre. A **Dobozi Eszter**, Pilinszky-díjas költő vezette zsűri 158 verset és 29 novellát bírált el. A rendezvényen a zsűrielnök mellett **Barta Zsolt**, a Petőfi Népe főszerkesztő-helyettese és **dr. Kovács István** értékelte a pályamunkákat.

A *vers kategóriában* **Papp Máté** lett az első (Bolyai), a második helyet **Geri Virág**, a kalocsai Szent István Gimnázium tanulója szerezte meg. Harmadik **Antal Anna** lett a kecskeméti Bányai Júlia Gimnáziumból. A *próza kategóriában* **Rojik Tamás** (Bányai) írásait ítélte a legjobbnak a zsűri, második és harmadik **Spiccmüller Bence** és **Szabó Orsolya** lett. A **Magyar Irodalomtörténeti Társaság** különdíját **Bajtai Mária**, a kecskeméti csoport vezetője adta át **Fehér Zoltánnak** (Bányai), **Hajzer Zoltánnak** (Kada Elek SZKI), **Korcz Szendrának**, a mosonmagyaróvári Bolyai SZKI tanulójának, **Sógor Eszternek**, a marosvásárhelyi Bolyai Farkas Elméleti Líceum végzős növendékének és **Bujdosó Péternek** (Bolyai).

Az ünnepélyes eredményhirdetés előtt avatták fel az **új klubot**, amely szülők anyagi támogatásával, tervező, szervező és kétkezi munkájával készült el mintegy 8-9 millió forint értékben. Az iskola Appendix Alapítványa az új klub technikai berendezését finanszírozta. Itt tartják a médiaórákat, a kamara előadásokat, különböző osztály- és ifjúsági programokat. A klubavatón **dr. Főzőné Timár Éva** köszönte meg a támogató szülőknek a segítséget, majd a diákok a birtokukba vették az új létesítményt. A Bolyai-napok nyitóján hirdették ki a klubnévadó pályázat eredményét. Az új terem neve ezentúl **ZUGOLY**. *(Mindkét rendezvényről tudósításban számolt be a KTV Hírös Hírek műsora 2005. december 15-én. Szerk.: Szilvási Ildikó)*

Kis Anett, 12/D

MAGÓ ISTVÁN-DÍJ

December 15-én, a Bolyai-napok ünnepélyes nyitóján adta át **dr. Főzőné Timár Éva** igazgató és **dr. Kovács István**, a *Bolygató* felelős szerkesztője a 2005-ös **Magó István-díjat**. A 2000-ben alapított elismerést mindig a naptári évben legjobb írásokkal jelentkező diák író nyeri el. Ebben az évben novelláiért, verseiért és rajzaiért a 12/D osztályos **Papp Máté** részesült a díjban, amelynek átadásánál jelent voltak Magó István szülei is.

HÓFEHÉR(KE)

Bolyais hagyomány már, hogy egyszer a diákok, egyszer a tanárok mutatnak be karácsonykor színdarabot. Most a tanárokon volt a sor...

Dömötörné Répási Angéla tanárnő gondolt egy merészet, és megrendezte a **Hófehérke** c. mesedarabot. Minden titokban folyt, senki nem tudott semmit, még azt sem, hogy mit is adnak elő „a művészek”. Igaz, valami azért kiszivárgott, pl. az, hogy talán a Hófehérke lesz... Néhány ember agyában még az is megfordult, egyáltalán lesz az idén karácsonyi színdarab? Aztán eljött december 20-a. Este öt óra, az aula tele, nyílt és óvó tekintetek. Mindenkin a várakozás jelei látszottak.

És elkezdődött. A mesélő **Dömötörné Répási Angéla** volt. **Hófehér(ke)** igazán karakán szerepében az ében fekete hajú, kissé molett, s már bizony bajszos mesebeli lány **Dominek Zsolt** tanár úr volt látható. A gonosz mostoha figurájába – valódi átéléssel, a Sztanyiszlavszkij-módszer (értsd: *érmekre ható, naturalista, beleélő színház*) legjobb pillanatait idézve – **Schnell Ildikó** tanárnő költözött erre a háromnegyed órára. A jószívű, de ravasz vadász alakját – a jól ismert fizimiskával megáldott közszereplő – **Ábel József** tanár úr keltette életre. Az öreg királynő alakítója **Szűcs Orsolya**, a „tükröm, tükröm-jelenet” szereplői **Huberné Fekete Elvira** és **Kaló Judit** tanárnők voltak. A törpék: **Kothenczné Kemény Éva**, **Varga Éva**, **Závori Erika**, **Benke Orsolya**, **Baranyi Éva**, **Szabóné Horányi Márta** voltak. A legnagyobb törp', Kuka megszemélyesítője: **Néma Attila** volt. A megváltó kis herceget **Búti Csaba** tanár úr személyesítette meg.

Jókedv, móka és kacagás költözött karácsonyestére az aulába. A díszleteket **Kothenczné Kemény Éva**, **Varga Éva** és **Csonka Kata**, 11/D-s tanuló készítette.

A TABULATURA EGYÜTTES

Zengő aula koncertje

A 2005-ös Bolyai-napok rendezvénysorozata a Tabulatura régizene-együttes karácsonyi koncertjével ért véget.

A 2000-ben alakult együttes a középkori, valamint a történelmi Magyarország területén elterjedt magyar vonatkozású zene megismertetését tűzte ki célul. A műsorban kiemelten is figyeltek a nemzeti hagyományok, a magyar történelmi múlt emlékeinek bemutatására. Az együttes tagjai historikus hangszereken, korhű hangszerelésben játszották a dalokat. A zenekar hangszerbemutatót is tartott, a koncert alatt megismerhettünk különböző vonós, fúvós, tekerős hangszereket.

Azt együttes nevérol: A „*tabulatura*” szó a kottairás ma megszokott és használatos alakját megelőző zenei bejegyzési mód volt. Lant- és orgona-tabulatúrákat még a 18. században is használtak. Jellegzetes hangszertípusokra készítették ezeket, pl. más lanton már nehezen tudták csak eljátszani a leírtakat. A történelmi Magyarországon több tabulatúrák gyűjtemény is fennmaradt, egyházi és világi dallamokkal, az együttes repertoárjában ezek közül több is szerepelt. A legismertebb tabulatúragyűjtemények hazánkban a Kájoni-, a Vietórisz- és a Lőcsei-kódexek, a leggyakrabban előadott és feldolgozott régi magyar dallamok nagy része is ezekből származik.

A MAGYAR KULTÚRA NAPJA „EGY MARÉK VILÁG” – BAHGET ISKANDER KIÁLLÍTÁSA

1823. január 22-én született meg a magyar líratörténet egyik kiemelkedően szép, a magyarság sorsáról szóló, azt meghatározó költeménye, Kölcsey Ferenc Himnusza. 1991-től a Himnusz születésnapja a Magyar Kultúra Napja.

Így van ez három éve a Bolyai János Gimnáziumban is, amikor a jeles napon ünneplik az évfordulót. A Szó – a zene – a kép, azaz az irodalom, a zene és a képzőművészet együtt kapott teret most is egy ünnepi rendhagyó óra keretében. **Falu Réka Lengyel Zsolt** citera kíséretével, **Nagyhegyesi Zoltán** pedig Pintér Lajos versével köszöntötte a kiállító művészt.

PINTÉR LAJOS: ÉDENKERT (Bahget Iskander köszöntése)

Ki itt belépsz,
lábujjhegyen jársz,
édenbe lépsz be,
ez a Bahget Iskander-
műterem, és itt
a legzöldebb fű terem.
Itt lakik egy férfiú,
ki szerény, ki serény,
ki sikereire nem hiú,
ki született Szíriában,
El-Barazinban,
hinnéd, hogy arab,
de legfennebb magyarab,
sokaknál magyarabb!
Kányádi szétnézne,
mondaná: szépen laksz,
szépen laksz tényleg,
szép ház, szép kert,
akár ezeregy mesében,
és itt a műterem,
ahol a legtöbb mű remek!
Itt egy barát lakik,
jó barátom, áldja
mindkettőnk Istene,
kertje éden, háza oázis,
gyorsan unokát bele,
ki nemcsak nevet,
néha oázis is.

Ezt követően **dr. Kovács István** mutatta be a művészt és nyitotta meg kiállítását. Megnyitószövegét idézzük:

„Az idén, a Magyar Kultúra Napján Bahget Iskander Hetényegyházán élő fotóművész kiállítására került sor iskolánkban.

Én mégsem fotóművésznek nevezem, hanem **fényképírónak**. Hogy miért is? Azért, mert Daguerre csodálatos találmánya az ő kezében meggyőzően bizonyítja, hogy nem a technika az elsődleges a képkészítésben, hanem annak tárgya, a kép fő mondanivalója, az ember. Ahogy a toll az írónak, az ecset a festőnek, a véső a szobrásznak, úgy az ő fő eszköze a fény.

Amikor képeit válogattuk közösen hetényi „édenkertjében”, August Lumiere jutott az eszembe, aki a fényképezést a „természet ceruzájának”, a fényképet, a fotót pedig a „tettent ért természetnek” nevezte.

De kit is tisztelhetünk Iskanderben? Egy olyan a szíriai El-Barazinban született, de 1967 óta Magyarországon élő művészt, aki mérnöki végzettséggel költőien fogalmazza meg racionális mondanivalóját szociofotóin, portréin. 38 éve foglalkozik fotózással. Több mint 250 egyéni vagy csoportos kiállításon láthatták képeit a világban: a kanadai Calgaryban, az Egyesült Államokbeli Alabamában, Új-Zélandon, az algériai Bildában, szülőhazájában, Damaszkuszban, vagy Dániában, és sok-sok magyar városban, többek között Hódmezővásárhelyen, Dunaújvárosban, és természetesen szeretett helyén, Kecskeméten.

„**Egy marék világ**” címet adtuk a kiállításnak, célozva egyik legkülönösebb fotójára, a bemutató indító képére, amelyen egy kislány látható 1976-ban, majd mellette a 25 évvel későbbi, azonos beállításból készült képen a szép nővé serdült csöppség, a „kivirágzott” asszony. A fotó még mindig őrzi vizuálisan a tanyasi táj vaskos, parlagi jellegét, ám a modell szépségével a légiességet, a költőiséget is sugallja.

Ezen a kiállításon csak egy marék világot tudunk megmutatni Bahget Iskander több ezer képéből, azt a művészi világot, amellyel egyszerre dokumentál, reprezentál, széppé tesz, és hagyományt őrizz.

Iskander fényképíró. Mert képei többek a megragadott fotópillanatnál. A széppé szerkesztett, vizuális élményként ható képek minden retus nélkül egyszerre dokumentációk, szociofotók és költői, lírai művészi témák is.

Vendégünk **küldetéses művészember**. Aki hisz még ma is a szépség teremtő erejében. Aki azért láttat, hogy nekünk, a másik embernek felmutassa, hogy íme, lásd, mi is van a világban, mi vár rád, milyen vagy! És mindezt vedd is észre! Nem másért, érted is teszem humánusan, sallangmentesen, művészien – foglalható össze Iskander ars poeticája!

A tájakat ábrázoló képeiben is az ember, a **humanizált világ érdeklő**. A művész-portrékban pedig a barát köszön vissza, a művész és modell közötti bensőséges viszony. Fontos ez ma is, 2006-ban, a pusztuló, értéktelenedő, senyvedő, szürkülő médiabulvár-tengerben. A **Ragaszkodás** vagy a **Gyermekportré** évekkel később ugyanazt az érzést kelti, mint a felvétel idején. Az idő halad, ám valami nem változik, az emberi sors!

Ha megnézzük a **Silót**, a már klasszikussá vált **Tuareget**, az algériai sivatagot, az **Ősz**, a **Transylvánia** vagy a **Tánc** és a **Maszkok** c. képeket, egyértelművé válik, hogy képein a geometriai formák, az absztrakt kompozíciók, a jellemző fény-árnyék játékok, a természet lágy ritmusai, a sokat mondó emberi arcok a tipikusak. Ezek a vonások teszik Iskander fényképírót karakteressé, összetéveszthetetlené, hitelessé, különössé.

Ezen a kiállításon szándékoltan mutatjuk be a művészetéről és az írókról készült portrékat a maguk szépségében, fenségében és magasztosságában. Iskander évtizedek óta kötődik a kecskeméti Forrás-szerkesztőséghez, így nem véletlen, hogy az íróportrék között kiemelt helyen látható a **Faludy György**-kép, amely a költő 90. születésnapjához kötődve készült, vagy egy másik ismerős portré, a Kossuth-díjas, a Bolyaiban is jól ismert **Buda Ferenc**. A Kecskeméti Marosvásárhellyel összekötő baráti szálak eredményezik az erdélyi íróportrékat. Így láthatjuk itt **Sütő Andrást**, az Anyám könnyű álmot ígér, az Advent a Hargitán, a Kain és Abel, A szúzai menyegző nagyszerű íróját. Azt az erdélyi író, aki a magyar kultúráról, a magyar nyelvről így vallott: „A mi mindennapi egyenes tartásunkat, emberi méltóságunkat add meg nekünk ma – Édes anyanyelvünk!” Őt olvasva, nézve Iskander-portéját egy szomorúbb esemény is eszünkbe jut, a borzalmas pogrom, amely majdnem életébe is került.

Erről így emlékezett meg: „A nacionalista ott kezdődik, ahol valakit a másik anyanyelve idegesít. Innen már csak egy-két pohár alkohol – az „idegen” nyelvre rántott késig, a dorongig, vagy éppen a pogromig.” Sütő András képe mellett látjuk a gyermekversek és a felnőtteknek is szóló erdélyi magyar líra költőjét, **Kányádi Sándort**.

Különös kettős portré került a kiállítás fókuszába. A **Kozmutza Flórá**t és férjét, a pusztai prófétát, a koronázatlan királyt, **Illyés Gyulát** ábrázoló kép ez. Különös fotó ez végzős diákjaink számára, akik ezekben a napokban tanulnak épp József Attiláról és szerelméről, az 1937. februárjában Párizsból hazatért és pszichológusnőről, Flóráról. Iskander Illyéssel együtt örökíti meg, azzal a férj-költővel, aki sohasem írhatta le verseiben a Flóra nevet, mert ezt a lehetőséget, mint mondta, elvette tőle a XX. század költőóriása, József Attila.

Iskander **szociófotóival** lett ismertté. A Bajához közeli nagybaracsikai szociófotó táborok lelkes híveként, résztvevőjeként már a nyolcvanas években is hirdette képein, hogy ugyan a valós élet jelenik meg a fekete-fehér fotókon, de mégsem a kiszolgáltatott és a lepusztult szociófotó-témaként. E fotókon, pl. az itt látható **Ragaszkodás** című képen is az arcok redőzöttebbek, a szemek szorongóbbak, magányt kifejezők. Itt a jelen-kép nem vidám. Inkább a kort tükrözően is szürke.

Bahget Iskander tradicionális fényképíró, vizuális történetmesélő. A fény és árnyék megörökítője, a fotós csúcstechnika művészeté szelídítője.

Olyan fényképíró, aki a fényképezőgép apró, pici keresőjén át láttat és varázsol. És mondjuk ki, hogy teljesebbé tesz bennünket is fotóival! A mi szerencsénk is, akik láthattuk képeit.

Köszönjük, hogy megtisztelte intézményünket kiállításával!”

A Magyar Kultúra Napja bolyais rendezvénye **Alföldi-Boruss Zsófia** zongorajátékával és **Sándor Péter** versmondásával fejeződött be.

DIÁK ÍRÓK MUNKÁIBÓL

PAPP MÁTÉ, *Magó István-díjas, 2005*

CSODA

Nem alkothatlak
Idézlek
Nem formálhatlak
Csodállak

E versben téged
Idéznek
Szótlan szavaim
Csodának

PITYPANG-PITYMALAT

Pitypang-pitymalatra
Ébred fel egy zöldfülű manó
Álma virradatra
Osont el azt sem mondta helló

MELLESLEG

Téged leslek
Kereslek

Mellesleg meg
Szeretlek

ÉBREDÉS RÁD

Fűszál-szobám ajtaja nyitva
Nézd csak no lám te vagy a nyitja

TEBENNED NEM BÁNOM

Nem bánom ha nem élek örökre
Ha nem futja léteimből végtelen körökre
Nem voltam soha nem leszek sose
csak vagyok
Tebenned én megmaradok

VÍZEN A JÁRÁS

Kopott kalap
Kobakomon
Suhanó sál
A nyakamon
Széllel szemben
Szaladok épp
Csoszog csizmám
Nagyokat lép
Pocsolyákba
Ploccsan bele
Vízen járok
Én övele

ÖSZTÖNÖM

Alszom egy testben
Ösztönöm lesben
Lelkem egy álom
Ő mondja: Á, lom!

CSILLAG-BÁL

Utca tükrén
Pocsolyában
Jár-kelel a Hold
Egymagában

Vízszín testén
Új ruha van
Tegnap vette
Az ég-boltban

Nézi magát
Fésülködik
Ezüst haja
Szerteömlik

Csillag bál lesz
Éjfél felé
Göncöl fogat
Áll be elé

SZÉP HASONLATOKHOZ HASONLÓK

Táncod fa hajlongása a szélben
Hajad mezőre kúszott holdsugár
Szemed mint csillag ragyog az égen
Kezed simogató fűzfaág

MIÉRT?

„Kedves naplóm! Ma a WC-ből kijövet véletlenül megláttam magam a tükörben. Ekkor átfutott az agyamon, ki is vagyok én? Egy szerencsétlen áldozat? Egy buta gyerek? Vagy egy rossz döntéseket hozó felnőtt?

Tudod, akárhol kerestem, nem találtam meg a választ. Órákig bámultam a saját szemembe és az volt a megdöbbenő, hogy rájöttem, ezzel az élettel a hátam mögött *senki* vagyok. Pedig csak pár hónap telt el az a bizonyos buli óta. Egy pici tableta, egy rossz társaság elég volt ahhoz, hogy *valakiből senki* legyek. Tisztán emlékszem az első „*repülő*” élményre, és máig az a kérdés gyötör napról napra, hogy tudtam akkor ezt megtenni?... Voltak gondjaim, ahogy minden kamasznak az én koromban. Talán egy kicsit több is! Sajnos mögöttem nem állt biztos család, sőt, azt hiszem, még családnak sem nevezhető az, ami nálunk volt. Pedig mindenki azt hitte, hogy mindenem megvan. Kívülről persze én sem láttam volna mást. Szép ház, nagy autó, úgymond gazdag szülők. Csak az én szüleim az életük választóján, amikor a család és karrier között kellett dönteniük, hát nem engem választottak. Azt hiszem, csak *egy hiba* voltam az ő tökéletes életükben. *Egy súlyos hiba*, aki csak bajjal járt.

Mögöttem soha nem állt senki. Kérdezheted, hogy mi van a barátaimmal? Tudod, az idő előre haladtával barátokból ellenségek, ismerősökből idegenek, jótévőkből rosszakarók lettek, és én nem tehettem semmit. Az életem a feje tetejére állt. Elvesztettem azt, ami az ember életében a legfontosabb: *a Reményt*. És hogy miben láttam meg újra? Egy fiúban. Egy fiúban, akiről semmit nem tudtam, de ő mindent tudott rólam. Tudta, hogy csak támaszra van szükségem és én cserébe feltétel nélkül, bármire képes vagyok. Ezután jött a „*szabad*” korszak. Buliból buliba, éjszakából az éjszakába. De ő még mindig ott volt mellettem. Megfogta a kezem és vitt. Végre egyszer nem voltam teher. Csakhogy teltek-múltak a hónapok és hiába volt ott, a gondok nem csökkentek. Ahogy elszállt a rózsaszín köd, láttam, hogy semmi nem változott. Vissza akartam kapni ezt az érzést. Nem gondolni semmire, mindent elfelejteni! Ekkor jött az a bizonyos buli. Kaptam tőle egy tablettát – mondván, jobb lesz. Akkor, abban a pillanatban és helyzetben jó is volt. Újra ott lebegtem a felhők felett és már semmi nem érdekelt. Persze nekem mindig több kellett.

Lassan letiltották a hitelkártyám, eltűntek a nyakláncaim, és a házból is minden értékesebb dolog. Nem volt visszaút. És a szüleim? Amikor már nem volt semmi ékszerük és az összes pénz eltűnt otthonról, döbbsentek rá, hogy van egy lányuk. Persze ekkor is a legegyszerűbb megoldást választották.

Így kerültem ide, ahol most vagyok, ebbe a *segítő intézetbe*. Itt újra visszakaptam a reményt és megtaláltam azokat az embereket, akikre mindig támaszkodhatok. Ám a tükörben még most sem és talán soha nem látok majd mást, csak *a senkit*, amikor belenézek. Félek tőle, mert az életemet látom benne, azt az ürességet, az egyedüllétet és egy embert, aki nem tudja, ki és mikor mit rontott el, hogy ide került.

Nem látom a jövőt, csak a múltat, amit talán jobb lenne nem is látni. Az egyetlen biztos pont az életemben, amit biztosan tudok, hogy ahol most vagyok, a jelenem – tud még reményt és erőt adni.

Esküszöm neked, ha egyszer végleg kijutok innen, elmegyek és megkeresem magam.”
(DÉVA)

BUJDOSÓ PÉTER ÁLMODUNK

Életünk végén eljött hajnalunk
Éjjelünk egén tovább álmodunk
Kinyitom szemem, majd lehunyom megint
Megtört szerelmem szerelme kacsint
Arcodon kezem, arcomon kezed
Hogy miért könnyezem, sírva kérdezed
Halálom te vagy, életem voltál
Könnytavam befagy, végleg itt hagytál

Álmodunk tova, álmodunk sírva
Álmodva mászunk majdan a sírba
Felettünk moha sírkőre írva
Nászunk lett gyászunk könnyezve sír ma
Fel nem ébredünk hajnalban soha
Szenvedve kínban álmodunk tova
Összegörnyedünk, mint vén mostoha
Nászálmainkban szárnyalunk tova

Megtöri a lét az álmainkat
Visszasírva éjt meddő anya ringat
Pólyába-fulladt üres csepp teste
Ringva szétszakadt tegnap este
Szárnyalunk, könnyen szárnyalunk
Vár ránk otthonunk, sötét tölgyodunk
Életünk végén eljött hajnalunk
Éjjelünk egén tovább álmodunk...

KÖVESDI DÓRA

GYEREKNEK LENNI JÓ!

Csodálatos érzés a mai korban gyerekeknek lenni. Van minden, mi szem-szájnak ingere: fagyí, csoki, cukorka. Az ovisoknak rohad a foguk? Ettől aztán egy szülő sem esik kétségbe, elvégre már a csontfogakat sem amalgámmal tömik. De persze nem csak a nyalánkságok említésre méltóak. Ott a XXI. század remeke, a számítógép, az internetről ne is beszéljünk. Már a kicsik is egész napra való szórakozási lehetőséget találnak maguknak, és ami a legjobb: a négy fal között, ami állandó felügyeletet biztosít a szülőknek. De praktikus megoldás lehet néhány videót kölcsönözni, hiszen a bumm-bumm is élvezetes a gyerekeknek, és ha anyu ott van mellettük, akkor nem jelenthet gondot az sem, ha nem múltak el 12 évesek. Hiszen ma már minden gond áthidalható! Egy szám a karikában, és a szülő máris tudja, mi a dolga.

Aztán eljön a gyerekkor legmeghatározóbb helyszíne: az iskola. Minden nap ajándék egy olyan helyen, ahol elvárás a pedagógiai érzék és a gyerekcentrikus hozzáállás, a türelem és a tolerancia. A szülők is nyugodtak a tudattól, hogy csemetéjüket nem olyan tanító néni oktatja, aki csak azért ment a tanítóképzőre, mert nem volt 140 pontja.

Így tehát a gyermek lassanként tájékozott és művelt kamasszá érik. Ám jönnek a gondok. A lány nem tud megbirkózni azzal, hogy szülei válásakor a kedvenc, „Hercegnő” feliratú bögréje is az étkezés sorsára jutott. Mit tesz hát a gondos – immár egyedülálló – szülő? Hát persze! Nyomás a pszichológushoz! Szerencsére kiderül, hogy apja távozása a titkárnövel, és anyja ezután kialakult depressziója nem okozott törést az életében. Napjaink meghatározó műsorát, a Mónika show-t pedig természetesen minden gyerek csak azért nézi, hogy másnap jót derülhessenek rajta a barátokkal. Nemi identitásuk is rendben van, a lányok is csak azért csókolóznak lányokkal, hogy megnézzék, valóban ugyanolyan-e az anatómiai felépítésük testen belül is, és hogy ezzel vitatémát biztosítsanak biológia órára. De ezt az állandó vitát már nem csak órán, hanem egyenesen a tv-ben is szemlélhetjük, hiszen a Balázs show-ban is minden délután hasonló morális kérdésekről elmélkednek a nebulók. Azt is örömmel figyelhetjük meg, hogy a fiatalok meglehetősen fogékonyak a kortárs művészetek iránt, hiszen megjelent a falfirka és a grafitty, amik új, individuális kifejezőmódjai az én-tudatnak. De nemcsak a képi művészetek szeretete hatja át az új nemzedéket, hanem az irodalomé is. Az irodalmi paletta ugyanis egyre csak bővül, leginkább napilapokkal, de a nívó szerencsére még mindig elsőszámú szempont az írok körében is, és így a gyerekek is értékes információkat szívnak magukba a közélet eseményeit illetően.

Levonhatjuk hát a következtetést, miszerint az új generáció tagjai is éppolyan hasznos elemei lesznek a társadalomnak, mint elődeink. Mi a recept? A gondos nevelés, melybe szerencsénkre beleszólást nyert az iskola, a politikusok, akik hasznos diplomáciai tanácsokkal látják el a tv-s szereplések által a fiatalságot, és ne feledkezzünk el a televízióról magáról sem, hiszen nem csekély társadalomformáló szereppel bír.

Az én generációm nevelése lassan befejeződik. Aggudalomra nincs ok, hiszen lesz még kit (de)formálni.

SIKERES ÉVET ZÁRTAK ATLÉTÁINK

Akikre iskolájuk is büszke!

Sikeres évet zárt a **KARC atlétika szakosztálya**. Az idén is számos remek eredményt értek el a hazai és nemzetközi megmérettetéseken versenyzőik. A szakosztály legtehetségesebb fiataljait mutatta be a **Kecskeméti Lapok, 2005. december 15-i és 22-i számában**. Azok véleményét vettük át, akik a **Bolyai 9/E és 10/A** osztályába járnak. **Edzőjük, testnevelő tanáruk: Adamik Zoltán**.

Vörös Orsolya, 10/A: (1989. május 24. Kiskunfélegyháza). Az óvodában játékos szinten ismerkedtem meg az atlétikával, majd az általános iskola harmadik osztályában kezdtem edzésre is járni. 12 éves koromban Adamik Zoltán hívott át Kecskemétre, így a hetedik osztályt már itt kezdtem. Idén részt vettem az ifjúsági világbajnokságon, ahol 12. lettem hétpróbában. Emellett három egyéni országos bajnoki címet nyertem 2005 nyarán. 2006-ban szeretnék kijutni a junior világbajnokságra, ahol hétpróbában indulnék. Itt a két évvel idősebbekkel indulok a részvételért. Ha éppen nem edzek vagy tanulok, akkor leginkább barátokkal vagyok. Szeretek moziba járni, vagy éppen „plázázni” is.

Orsit szerénysége nem engedte, hogy méltón bemutassuk, így **Adamik Zoltán** is mondott róla néhány fontos tudnivalót: – Orsit a magyar atlétika legnagyobb tehetségei között tartják számon. Minden adottsága megvan ahhoz, hogy kiváló versenyző legyen. Nincs „lyukas” száma, remekül fut, ugrik és dobókészsége is nagyon jó. 200 méterem és távolugrásban a felnőtt mezőnyben is helyt áll, mindkét számban a magyar ranglista első tíz legjobb versenyzője között található. 2006-ban esélye van arra, hogy a két évvel idősebbek között, a junior világbajnokságon szerepeljen.

Toldy Laura, 9/E: (1991. február 27. Kecskemét). A Lánchíd Utcai Általános Iskolában tornával kezdtem, de abban nem voltam túl tehetséges, így jött az atlétika, és ezzel párhuzamosan kosaraztam is. Nagyon szerettem kosárlabdázni is, de a kettő együtt sok volt, és az edzőim sem szerették, ha több dologra koncentráltam. Először hosszútávfutásban csillant meg a tehetségem, majd negyedikes koromtól szépen sorban jöttek az eredmények három-, majd négytusában is. Két éve egyéniben megnyertem az országos bajnokságot négytusában, ezt tartom első nagy sikeremben. 2005-ben magasugrásban lettem magyar bajnok, ezzel megvédtem tavalyi címemet. Magasugrásban 164 centimétert ugrottam, amivel az első tízben vagyok a 20 éven aluliak között. A közelmúltban sikerült újra elnyernem a **Köztársaság Jó Tanulója, Jó Sportolója díjat**, amit Budapesten vehettem át Magyar Bálint oktatási minisztertől. 2006-ban a tervek szerint már hatpróbában indulok, ha minden jól megy, akkor a bangkoki diákolimpián is. Szabadidőmben nagyon szeretek aludni, emiatt elkések edzésről is. Szeretek zenét hallgatni és olvasni is.

Varga Nikolett, 9/E: (1991. március 5. Kecskemét). Hetedikes koromban kezdtem sportolni. Először tornáztam, majd ezt követően jött az atlétika. 13 évesen távolugrásban országos bajnokságot nyertem, és összetettben sikerült bajnoki címet szereznem. 2005-ben gerelyhajtásban harmadik helyen végeztem, gátfutásban szintén harmadik lettem, távolugrásban pedig második helyet értem el. 2005-ben az egyetlen olyan versenyző voltam az országban, aki futó, ugró és dobószámokban is dobogóra tudott állni. 2006-ban szeretném megnyerni a hatpróba magyar bajnokságot. Szabadidőmben szeretek számítógépezni, és a barátaimmal moziba járni.

A MINDENNAPJAIK IS ÁLDÁS ÉS SZERETET

(Petőfi Népe, 2005. december 24.)

Sajátos advent az a várakozás, amely egy emberke fogantatása után következik. Aztán a karácsonyok is megváltoznak. A szeretetteljes ünnep láthatatlan fénye ragyogóbb. De különösen az, ha a fenyőfa körül a szülőkkel együtt már hat gyermek éneklí a Mennyből az angyalt... Így van ez az izsáki Kutas Tiboréknál.

A nagy család a hét elején a jakabszállási népfőiskolai rendezvénysorozat vendége volt. A 12. adventi találkozás jegyében hívták meg őket, akik – mint bemutatkozásukkor kiderült – a szeretet, az együvé tartozás, az egymásért élés mintaképei. De ők ezt nem így élik meg. A 39 éves édesapa így fogalmazott: – Mi nem érezzük magunkat különlegesnek. A helyzet az. Ami nekünk természetes, az sokaknak sajnos már nem. A házasság komoly dolog. Két ember szeretete nem hozhat mást, mint gyermekáldást.

A feleség, **Rácz Mária** azt mondja: – Hívő emberek vagyunk. Ebből is következik a sok gyerek, s az, hogy a házasság felbonthatatlan. Sokan csodabogárnak tekintenek bennünket, mert ez a fajta szemlélet nagyon kiveszett. Szerintem ezért nincs sok jól működő család a mai társadalomban és halljuk az aggodásokat, mi lesz 10-20 év múlva, mert nem születnek gyermekek. Nemcsak az Úristen dolgairól beszélünk kevesebbet, hanem nem esik szó a családokban a hazáról, a hazaszeretetről, arról, hogy mi magyarok vagyunk. Nem beszélünk a múltunk kincseiről. Kinga lányunk kifogyhatatlanul tudja faggatni a mamát, hogy meséljen a gyermekkoráról. Erre biztatok minden nagyit. Adhatnak anyagilag sokat, de annyit nem, mint azzal, ha az emlékeiket, történeteiket átörökítik. Ez a legnagyobb gazdagság, ajándék a hétköznapiokon és karácsonykor is. A gyerekek szomjasak a történetekre.

Bizony nem könnyű a nagycsaládos lét. Rácz Máriának is vannak olyan pillanatai, amikor egy-egy újból jelentkező jövevény elgondolkodtatásra készíti: bírja-e?

Kutasi Tibor maga is nagy család sarja, nyolcgyerekesé. – Mondták is édesanyámnak: minek a nagy pereputty. Soha nem értettem, mi ebben a kivetnivaló. Boldog élet volt: összezördülések, kibékülések, folyamatos pezsgés. Amikor Móriával házasságot kötöttem, azt mondtam, négy gyermekben gondolkodjunk.

Mária háromra gondolt. – De a jóisten megviccelt. Az első után mindjárt hárman lettünk az ikerlányokkal, **Annával és Eszterrel**.

– Az ember akár házasságban, akár azon kívül van, másokért kell élnie – vallja a kecskeméti Bolyai-gimnáziumban matematikát és informatikát tanító apuka. – Ha gyerekeket kapunk, akkor azokért. Amikor Kinga – negyedikként – megszületett, elsírtam magam. Gyönyörű karácsonyi ajándék volt ő. Az embernek úgyis el kell használnia valamiben. Látott már valaki olyan embert, aki nem vállalt fel semmit és nem használódott el?

Kutaséknál huszonnegyedikén csak „rövid” ebéd van. Más az íze az örömnak, az ünnepi vacsorának, ah előtte az ember nem a gyomrára figyel. A gyerekek pásztorjátékra mennek, Mária meg bujtatva díszíti a fát, amit aztán ünneplőbe öltözve állnak körül. A család kiegészül a nagyszülőkkel. Énekelnek és imádkoznak.

– Aztán boldog karácsonyt kívánunk egymásnak. Utána jöhetnek az ajándékok. Persze nem nagy dolgok. Az öröm betölti a házat. Az éjféli mise előtt zenés áhítatra is elmegyünk – meséli az édesapa.

Mária édesanyjával karácsonyra 16-20 bejglit süt, amihez a papa töri a diót. A mama halászlét főz. Harminchatan ülnek asztalhoz.

A 17 éves **Mátyás** így idézte vissza a korábbi karácsonyokat: - Nálunk nagyszerű hogy nagyszüleinkkel is együtt tölthetjük a szentestét. Az ünnep első napján az egyik, a másik napján a másik nagyihoz megyünk. Igaz, nem férünk egyszerre az asztalhoz.

– Látni az együttlét örömét! Igazából nincs is kedvünk befejezni az ünnepet. Napokig ellennénk, ha a szükség nem állítana fel bennünket. Egy kis mennyország a mienk – mondja boldogan az édesanya.

Pulai Sára

AMERIKÁBAN IS SIKERES A VOLT BOLYAIS, MAGÓ ÁGI

MAGÓ ÁGNES 2004-ben végzett az „A” osztályban. Már gimnazista évei alatt is kitűnt úszótehetségével, több diákolimpiai bajnokságot nyert. 2005-től a RADFORD EGYETEM hallgatója, s aratja a sikereket az Egyesült Államokban is.

Ági harmadszor is elnyerte **A Hét NEC úszója** címet – tudósít az egyetem lapja, a RADFORD UNIVERSITY (Mago Awarded NEC Azhlete Of The Week For The Third Time). Két Georgiai Southern-i rekordot is megdöntött az 500-as gyorson (4:56,32) és a 200 pillangóban (2:03,89). Az 500-as távon megdöntötte a GSU 1988-as 4:59,62-es rekordját. 200 pillangóban pedig majdnem öt másodperccel múlta felül az előző egyetemi rekordot. A NEC-nél Magóü Ági további négy rekorddal büszkélkedhet, az előző úszószámokon túl 200 és 400 méteres pillangóúszásban is.

KOVÁCS HAJNALKA

ZENGŐ TÖSERDŐ

2006. február 4-én 7.55-kor indultunk útnak a kecskeméti vasútállomás 1A vágányáról két kocsiban, harminc nemes hangú bolyais. Kissé fáradtan zötykölődtünk 42 percen át, mert bennünk volt még az előző esti farsangi bál élménye.

Lakiteleken lovas kocsi várt bennünket. Jó is volt ez a nagy csomagok miatt. 15 percnyi séta után érkezünk meg a Közgáz vendégházába. Gyors ágy- és szobafoglalások következtek. Az étkezőben volt a főhadiszállás. A kellemes melegben, miután mindenki előpakolta elemőzsiáját, megreggeliztünk. Később ugyanitt volt a próbaterem is. Egyébként volt ott könyvtárszoba, jól felszerelt konyha, társalgó, recepció, fürdő is.

A délelőtti és a délutáni próbák között az ebédet egy helyi vállalkozó hozta. Igazán bőséges volt a kínálat, még vacsorára és másnap reggelire is maradt mindenkől.

Délután a próbától megfáradt kis csapat új erőre kapott. Meg is látogattuk a Holt-Tisza befagyott jegét. Jót csúszkáltunk. Este végre a kamara kórus kivételével befejeződtek a próbák. Aztán mégis csak lett egy összpróba... Szorgos kezű lányok álltak a tűzhely elé – s megkezdődött a palacsintasütés. Mások addig kártyáztak. Hogy meddig tart az éjszaka? No, aki már volt kiránduláson, az tudhatja...

Reggel, bár sokaknak fel sem tűnt, hogy reggel van, hisz a villanyoltás, mint olyan, elmaradt. Az ébresztő ennek ellenére elég zökkenőmentesre sikerült. Délelőtti próbáltunk. Ebéd után került sor a rendrakásra, majd hazaindultunk Kecskemétre. Még emlékeinkben ott maradt a nemzeti park szép tájrészlete, igaz, ez nem fért bele utazótáskánkba, de az élmények sokkal maradandóbbak mindenki számára.

Jó volt...A nagy beszélgetések, egymás ugratása, megviccelése, a feltárt új titkok mind-mind részei voltak ennek a két együtt töltött napnak. Megérte. Szórakozva pihentünk, kártyáztunk, ettünk, dolgoztunk, tanultunk, együtt voltunk. Mi, a **Vis Animi kórus** tagjai. Ezek után csak sikereket várhatunk magunktól, hiszük.

Már várjuk az Éneklő Ifjúság márciusi versenyét...!

„HOL SÍRJAINK LEBORULNAK, UNOKÁINK DOMBORULNAK...”

(Elhangzott a Diák írók, költők II. nemzetközi találkozásán, 2005. december 15-én. Megjelent a Petőfi Népe 2005. december 30., 2006. január 6., 13., 20-i számában)

1982 óta vagyok érettségi elnök. Láttam és hallottam már egyet s mászt vizsgákon. Magyartanárként pedig szinte hetente találkozom „diák klasszikusokkal”, félreírásokkal, bakikkal, ahogy mondani szokták, aranyköpésekkel. Ezekről vidul a tanár fel dolgozatjavítás közben. Nézzünk néhányat a legjobbak közül. A következő példasor amolyan *irodalmi csalamádé* lesz minden válogatás nélkül!

József Attiláról szólt a 2005-ös év. A költő haláláról így emlékezett meg tavaly az egyik végzős diák: **„József Attila halála gyászos nap volt a vasút történetében.”** És a kezdetekről: **„Az ifjú József Attilát Juhász Gyula vette karjaiba. Ebből született a Ringató c. vers.”**

Egy nyolcadikos biológiafelelete közben állapította meg magától értetődően, hogy **„anatómiája mindenkinek van, de a nőknön jobban látszik.”**

Ötödikes fiúcska így színezte fogalmazását: **„Kukorica Jancsi az utolsó este, búcsúzóul elment Iluskájához, szolongatta, szolongatta, majd jól befurulyált neki.”** Egy másik dolgozatban találtam, ez sem utolsó: **„Jancsi a patak partján hívogatta Iluskát, hogy jöjjön ki a szeme világa!”**

Igazán jó hangulatúvá vált az a történelemóra is, amikor táblánál a felelő így összegezte a középkor kultúráját: **„A szerzetesek a világi életben többet tudnak nyújtani, mint a kolostorokban.”**

Én magam is jókedvre derültem 1999-ben, amikor egyik elsős dolgozatában ezt olvastam: **„A mű végére Antigone elveszítette férfiasságát.”** Ugyanebben az osztályban az egyik szókésbarna írta: **„Odüsszeusz piszkos, olajos testét lombokkal takarta el, majd vesszejét megigazítva lépett Nauszikaá elé.”**

Jó hónap múlva tanítottam Petrarcat. És akkor egy stílustörténeti megjegyzésbe botlottam: **„A költő szerelmes lett Laurába. Ekkor kezdődtek nála a szóismétlődések.”**

Balassi szerelmi regénye 2000-ben így ihlette meg a diákokat: **„A költő nemcsak a török elleni harcokban tudott lődöz, hanem a szerelemben is.”** Micsoda élet-szintézis!

A Szigeti veszedelem jó pár évvel ezelőtt ezt a nyomot hagyta az egyik dolgozatíróban: **„Szolimán szultán a Szigetvár alatti tehetetlenségében megütötte a gutát.”**

Shakespeare Rómeó és Júliája sokak kedvence, sokfélét is szoktak róla írni a diákok, az egyik gyöngyszem: **„Rómeó kezdetben csak tapogatózott Júlián. Az erkély-jelenetben aztán megvallotta a lánynak, hogy nem csak alulról kívánja.”**

A Kölcsey-órák valóságos aranybányák a diákbakiknak: **„A Parainesis Kölcsey gyerekkori betegsége, amelybe bele is vakult.”** Egy másik remeklés: **„Kölcsey Kálmán nevű öccsének írta meg a Paralízis c. művét.”**

Vagy mit szóljunk e hangzatos versidézethez: **„Hol sírjaink leborulnak, unokáink domborulnak...”**

A Toldi tanítása közben a dolgozatokban életvalóságok is megjelenhetnek, pl. így – 2004-ben: **„Csak Toldi bírta megfékezni az utcán rohangáló kergemarhát.”** Egy hatodikos szöszke csak megállapította: **„Toldi Miklós Buda utcáin sétálva fitogtatta rettentő férfiasságát.”** Egy másik kislány dolgozatában ez állt: **„Rozgonyi Piroska láthatóan kidomborította Toldi szerelmét.”** Egy fiú dolgozatában ez volt olvasható: **„Toldi elhatározta, hogy a nádashól addig nem jön elő, amíg azt a bizonyos dolgát el nem végezte.”** Ezt csak tetézte az iskolatárs: **„Amíg Toldi benn mulatott a csárdában, Bence kinn megkefélt a lovát.”** De mit mondjunk egy leendő magyar szakos egyetemista szakdolgozat-részletéhez? **„Toldi Miklós szociológiailag prognosztizálható interperszonális konfliktus-szituációba került a**

bátyjával.” Nem semmi. De a legszelídebb, *legaranyosabb* elszólás a következő volt 2003-ban órámon: „**No, és ki írta az Ágnes asszonyt? – kérdeztem. – Az Arany ember.**”

A stílus maga az ember – szoktuk mondani. És a dolgozatíró diák? Amikor így összegez: „**Móricz Barbárokjában a pásztorok az állataikkal élnek együtt, ezért olyan szűkszavúak.**”

És vajon mire gondolhatott 2002-ben az a 11.-kes, aki témazárójában így fogalmazott: „**Nosztly Feri felvitte Tóth Marit a lakására, és ott megkompromittálta.**”

De nehogy azt higgyük, hogy csak magyarórákon születnek ilyen aranyköpések, íme egy a kémiaóráról: „**Nobel Alfréd feltalálta a robbanó dominót.**”

„**Kezdetben az ember a maga képére formálta a szerszámait, pl. a bunkót**” – hallhattuk egy történelemfeleletben. Egy ötödikes tanuló így filozofált: „**Az ember gondolkodása pedig kihatott szerszámára is.**” Diáktársa a töri röpdolgozatban ezt írta: „**A görögök sportot űztek a háborúból- S így születtek meg az olimpiai játékok.**” Ez sem semmi.

A Biblia tanítása közben jegyezte fel egy bajai tanár: „**Noé az összes állatot, többek között a feleségét is felvitte a bárkára.**”

És mit szóljon a magyartanár ilyesfajta összegzés olvasásakor: „**A katarzis a nézők szellemi kielégülése, az, amikor megszületik a tetőponton a légkör.**”

Babits neoklasszicista elbeszélő költeményét komédiává formálja az ilyen summázás: „**Az Úr Jónás tökét szimbólumnak teremtette meg benne.**”

„**Csokonai pedig fülig szerelmes lett egy Lila nőbe.**” Ó, Szinyei-Merse!

És jó tudni ám az énekóráról is, hogy „**Liszt Ferencet az árvíz hozta haza Magyarországra.**”

Berzenyiről sem feledkezett meg két éve az érettségiző diák: „**Még 25 éves sem volt a költő, amikor már kiéltnek, elhasználnak érezte magát. Ettől kezdve aztán elégiákat írt.**”

Az író naturalizmusa biztos nem jutott eszébe a diáknak, aki ezt írta le az egyik Móricz mű leírásakor: „**Amikor Rózsa Sándor belépett a kocsmába, egy óriásit durrantott. Erre mindenki kimenekült a szabadba.**”

És micsoda gogoli-csehovi összegzés 11.-kben! „**A csinovnyik a sötétben végzi a dolgát.**”

Egy aranyos kérdés a hetedikből? „**Tanár néni, mik azok a lombik?!**”

Katona Bánk bánja a diák bakik aranybányája: „**A királynő keze is benne volt Melinda megbecstelenítésében.**” Egy másik: „**Gertrudis hátulról patronálta Ottót.**” Vagy: „**A Bánk bán tetőpontja Melinda, az a pillanat, amikor elmegy.**” Tán Orosz Lászlót is felvidítaná az ilyesfajta összegzés: „**A darab végén a közönség előtt tisztára mosták Gertrudist.**”

Petőfi is kihagyhatatlan a sorból: „**Az nem véletlen, hogy Petőfi épp a pajkos Erzsikét szúrta ki magának, vagy fordítva, miközben a négy ökörrel bandukoltak kézen fogva.**” Ezután már csak levezetés, hogy „**a négy ökör szeme bevilágította az egész poros utat.**” Aztán azt is megtudtuk a 90-es évek végén egy érettségi dolgozathoz, hogy „**Petőfi annyira szerette édesanyját, hogy Távolból c. versében így írt róla: „Bár maradtam volna benne végig.”**”

Sokatmondó összegzés Petőfi szeretve tisztelt „atyjáról”, Bem Józsefről, amikor a tanuló az öreg tábornok hadászati érdemeiről, az ellenség legyőzéséről csak ennyit írt, hogy „**Bemnek csupán az a jelentősége 1848-ban, hogy sikerült neki kivenni...**”

Ugyanebben az évben volt Ady is érettségi tétel: „**Ady másik szerelme pedig, egyben felesége: Bodza Berta volt.**” És egy új információ a művészetek fővárosáról, az embersűrűs gigászi vadonról: „**Ady Párizsban a Szent Mihály útján suhant nesztelen.**”

Egy kecskeméti tanítónőtől kaptam a következőt, egy második kislány élménybeszámolójából, amely az ő Buksijáról szól, idézek: „**Szegeden tegnap voltunk országos kutyakiállításon! Az apukám is indult! És nagyon boldog volt, mert harmadik lett.**”

Mi ebből a tanulság? Aki dolgozatot ír, az nem csak magát gyötri, hanem azt is, aki javítja.
Mint tudjuk, Karinthy a humorban nem ismert tréfát. **Hála istennek, a diákok sem!**

Dr. Kovács István